

TÜRKİYE ÇİMENTO MÜSTAHSİLLERİ BİRLİĞİ

Birlik Üyesi Fabrikalar
İklim Değişikliği Daimi Komitesi
Çevre Daimi Komitesi

Tarih : 23.12.2009
İşaret : TÇMB-Çevre Dnş-4108

Konu : Kopenhag İklim Değişikliği Konferansı Sonuçları ve Türkiye'nin Stratejisi

Atmosferdeki sera gazı seviyesinin sabit düzeyde kalmasını sağlayarak insan kaynaklı faaliyetlerin iklim sistemine olumsuz etkilerini önlemek üzere; 1994 yılında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) ve 1997 yılında sözleşmeye ek Kyoto Protokolü imzalanmıştır. Kyoto Protokolü ile, ileri derecede sanayileşmiş ülkeler ve pazar ekonomisine geçiş sürecindeki 37 ülke 2008-2012 aralığında sera gazı azaltımı ve/veya sınırlaması konusunda **"hukuki olarak bağlayıcı"** taahhütler vermişlerdir.

Türkiye, ilk etapta Sözleşmenin Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer aldığı için, bu ülkelerden istenen azaltım ve finansman desteğini yerine getiremeyeceğini bildirmiş ve sözleşmeyi imzalamamıştır. Türkiye'nin girişimleri neticesinde, Sözleşme kapsamında 2001 yılında alınan bir karar ile, Türkiye Ek-2 listesinden çıkılmış ve taraf ülkeler Türkiye'nin diğer Ek-1 ülkelerden farklı özel şartlarını kabul etmeye davet edilmiştir.

Bu gelişmeleri takiben Türkiye Sözleşmeye 2004 yılında, Kyoto Protokolü'ne ise 2009 yılında taraf olmuştur.

Kopenhag Mutabakatı

Sözleşme ve Kyoto Protokolü kapsamında ilerlemeleri takip etmek ve uygulamaları iyileştirmek amacıyla, her yıl 194 taraf ülkenin katılımı ile Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı düzenlenmektedir. 7-18 Aralık 2009 tarihinde Danimarka'nın Kopenhag kentinde yapılan İklim Değişikliği Konferansı; 2012 sonrası iklim rejiminin belirlenmesi amacını taşıdığı için Dünya tarafından ilgi ve beklenti ile takip edilmiştir.

Kopenhag İklim Değişikliği Konferansı; sıcaklık artışını engellemek, emisyonları azaltmak ve finansman miktarını artırmak yönünde olan, ancak "hukuki bağlayıcılığı olmayan" ve "Kopenhag Mutabakatı" olarak adlandırılan politik bir uzlaşma ile sona ermiştir. Birleşmiş Milletler; 2010 yılında Meksika'da yapılacak İklim Değişikliği Konferansında mutabakatı "hukuki olarak bağlayıcı" hale getirmenin en büyük mücadele olacağını ifade etmektedir.

Kopenhag Mutabakat metni ekte sunulmakta olup, temel hatları şunlardır:

- Sıcaklık artışının en fazla 2 derece Celsius düzeyinde tutulması
- 2020 yılı için gelişmiş ülkelerin Kyoto Protokolü ile başlatılan emisyon azaltım hedeflerini geliştirmesi ve liste oluşturulması
- 2020 yılı için gelişmekte olan ülkelerin azaltım faaliyetlerini belirlemesi ve liste oluşturması
- Bu listelerin 31 Ocak 2010 tarihine kadar UNFCCC Sekreteryasına iletilmesi
- Gelişmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkelere 2010- 2012 arasında 30 Milyar USD tutarında kısa vadeli yeni veya ilave mali destek sağlaması
- Gelişmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkelere 2020 yılı itibari ile her yıl toplam 100 Milyar USD mali destek ile teknoloji transferi ve ormanlaştırma desteği vermeyi hedeflemesi

POSTA ADRESİ : P.K.2 06582 Bakanlıklar / ANKARA

ADRES : Ankara Cyberpark, Cyberplaza C Blok Zemin, 1. 2. Kat 06800 Bilkent/ANKARA

E-MAIL : info@tcmb.org.tr

TELEFON : (312) 444 50 57

FAKS: (312) 265 09 06

WEB: www.tcmb.org.tr

Kopenhag Konferans mutabakatla bitmiş olmakla beraber, aşağıdaki beklentiler **sonuçsuz kalmıştır**:

- Kyoto Protokolü ile 2008-2012 aralığında azaltım hedefi alan ve emisyonların yaklaşık %25'inden sorumlu gelişmiş ülkelerin (AB Ülkeleri, Japonya, Rusya gibi) 2012 sonrası için alacağı yeni hedefler belirlenmemiştir
- Dünya emisyonlarının %26'sından sorumlu olan ABD'nin Kyoto Protokolü'ne taraf olmasına dair gelişme olmamıştır
- Dünya emisyonların %40'ını oluşturan Çin, Hindistan, Brezilya, Meksika gibi ülkeler, hukuki olarak bağlayıcı bir azaltım/sınırlama hedefi almamıştır.

Türkiye'nin Stratejisi

Türkiye zirvede en üst düzeyde temsil edilmiş olup, müzakereler ilgili kurumların üst düzey yetkilileri ve uzmanlarından oluşan yaklaşık 100 kişilik ekiple yürütülmüştür. Aralarında TÇMB'nin de bulunduğu az sayıda sektör temsilcisi Türk heyeti beraberinde müzakereleri takip etmiştir.

14 Aralık 2009 tarihinde Konferans Merkezinde düzenlenen özel bir etkinlikte, Türkiye'nin "İklim Değişikliği Strateji Belgesi" açıklanmış olup konuya ilişkin ekli sunum üyelerimize iletilmiştir. Belge enerji sektöründe 2020 yılında referans senaryoya göre %7 sınırlama hedefi alınabileceği bildirilmektedir. Bu değer, Türkiye'nin 2007 yılında UNFCCC Sekreteriyasına yapmış olduğu I. Ulusal Bildirim Raporundan alınmıştır.

Cumhurbaşkanı Sn. Abdullah Gül, 17 Aralık 2009 tarihinde İklim Konferansı Liderler Zirvesinde yaptığı konuşmasında strateji belgesine paralel bir duruş sergilemiştir.

Cumhurbaşkanı, Türkiye'yi gelişmiş Ek-1 ülkelerinden ayıran şartlar bulunduğunu, bu nedenle orta-gelir düzeyli gelişmekte olan bir ülke olduğumuzu, emisyon sınırlaması için teknolojik ve mali desteğe ihtiyacımız olduğunu dile getirmiş ve herhangi bir emisyon azaltım hedefi açıklamamıştır.

Konuşma metni ekte olup, önemli noktalar aşağıda yer almaktadır:

- **Türkiye son 20 yıldır yüksek bir hızla ve sürdürülebilirlik çerçevesinde gelişmektedir.**
- **Ancak; kişi başı gelir, enerji tüketimi ve sera gazı emisyon seviyesi gibi temel göstergelere göre Ülkemiz orta-gelir düzeyli gelişmekte olan bir ülkedir.**
- **Bu durum, bizim diğer Ek-1 ülkelerinden farklı olduğumuz anlamına gelmektedir. Bu nedenle tüm Ek-1 ülkelerini gelişmiş ülke olarak tanımlamak yanlış olacaktır.**
- **Türkiye, ulusal sınırlama ve adaptasyon hedeflerine ulaşmak için teknolojik ve mali desteğe ihtiyacı olan istisnai bir noktadadır.**

Taraf Ülkeler, UNFCCC Sözleşmesinin geleceği konusunda bir özel çalışma raporu hazırlamış olup, 2010 yılı içerisinde ve Meksika'da bu raporun kullanılması kararını almıştır. Türk heyetinin çalışmaları ve ikili görüşmeleri sonucunda, bu rapora Türkiye'nin özel şartlarının hatırlanmasına dair bir madde eklenmiştir. Böylelikle, 2010 yılında Türkiye'nin özel şartları müzakereye açılacaktır.

Kopenhag Mutabakatı kapsamında gelişmiş Ek-1 ülkelerin emisyon azaltım hedefi, Ek-1 dışı ülkelerin ise emisyon sınırlama hedefi alması benimsenmiştir. Sözleşme Sekreteriyasının, 31 Ocak 2010 tarihine kadar ülkelerin hedeflerini talep etmesi beklenmektedir. Bu kapsamda, Ek-1 ülkesi olmakla beraber gelişmekte olan ülke statüsünü beyan eden Türkiye'nin bir hedef belirlemesi gerekecektir.

Çimento Sektörü Görüşleri

Çimento sektörü, gelişmesine devam eden ülkemizin ülkemizdeki tüm sanayi temsilcilerinin görüşüne paralel olarak, herhangi bir baz yılına göre emisyon azaltım hedefi belirlememesi gerektiği görüşündedir. Bu noktada mevcut artış hızında sınırlama yapılması, bu konuda gerekli teknolojik altyapının oluşturulması için Ülke çapında maliyetlerin belirlenmesi, etki analizi yapılması ve mevzuat düzenlemelerinin yapılması gerekmektedir.

Ülkemizin emisyon sınırlaması hedefleri belirlenirken gerçekçi ve uygulanabilir kararlar alınabilmesi için, ilgili kamu kurumlarının tüm sektörel temsilciler ile ortak çalışmalar yürütmesi ve çalışmalara acilen başlaması büyük önem taşımaktadır. Sektörümüzün konuya ilişkin talepleri çeşitli platformlarda kamu kurumlarına iletilmektedir.

Konunun takibi ve üst düzey kararlar alınıp ilgili mercilere bizzat TOBB kanalıyla aktarılması adına, TOBB önderliğinde bir daimi komite kurulması yönünde inisiyatif başlatılmıştır. Bu komitede Çimento ve Çimento Ürünleri, Enerji, Demir ve Demir Dışı Metaller, Kimya Sanayi ile Ulaştırma ve Lojistik Meclisi yanında ilgili büyük odaların temsilcileri yer alacaktır.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla
Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği

ASLI İMZALIDIR

Oğuz TEZMEN
Genel Koordinatör

Canan DERİNÖZ
Çevre Danışmanı